

KWK "Gliwice"

Historia gliwickiego węgla w 100 letniej tradycji

Szkoła Podstawa nr 16 w Gliwicach

Mikołaj Świerczek

Marta Labiszak

Julia Skowera

Wiktoria Ratajczak

Opiekun grupy: Anna Janicka - Białek

Spis treści:

1. Historia kopalni w pigułce
2. Bezlitosna rozbiórka
3. Kopalnia na mapie
4. Fotoalbum
5. Budynek cechowni w grze!
6. Osiedle socjalne przy ul. Ratowników Górniczych i Stacja Trynek
7. Nowe Gliwice
8. Co po górnikach zostało?
9. Bibliografia
10. Podziękowania

Gleiwitz, Steinkohlengrube

Historia w pigułce - jak to się wszystko zaczęło

Historia gliwickiego węgla zaczyna się w czasach, kiedy miasto znajdowało się na terenie Niemiec. U samego początku XX wieku, w 1901 roku na terenie pól należących do Williama Suermonda odkryto duże pokłady węgla kamiennego. Natychmiast przystąpiono do budowy infrastruktury kopalni, a drażenie szybów przyszłego zakładu rozpoczęto na przełomie 1908 i 1909 roku. Zespół zabudowań zaprojektowali bracia Zillmannowie, a ich kunszt możemy do dzisiaj podziwiać dzięki ceglany budynkom cechowni z łaźniami i hali maszyn, które w myśl rozwoju tego terenu jako Nowe Gliwice niedawno zostały pięknie zrewitalizowane. Aktualnie w hali maszyn znajduje się Muzeum Odlewnictwa Artystycznego, a w budynku cechowni Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości. Do naszych czasów nie zachował się trzeci okazały budynek, w którym znajdowała się kotłownia. Niestety w latach 50 uszkodził go wybuch i został rozebrany. Kopalnia posiadała dwa szyby wyciągowe. Zaraz koło kopalni znajdowała się koksownia, z której nic już nie zostało i której nie będziemy szerzej omawiać w tej prezentacji.

Kopalnia była stale rozwijana aż do ostatecznego zamknięcia w 2000 roku, po blisko 100 latach eksploatacji. U schyłku jej działania powierzchnia kompleksu wynosiła 101,7 km i była największa w Polsce. Niestety do dzisiejszych czasów nie zostało się wiele po zlikwidowanym wyrobisku - zachowano jedynie wcześniej wspomniane budynki cechowni i maszynowni oraz wille przy ul. Kopalnianej.

Archiwalne zdjęcie działającej kopalni

Znajdująca się przy ul. Kopalnianej willa zarządu

Bezlitosna rozbiórka

W 1999 roku wykopano ostatnią tonę węgla w KWK Gliwice i przystąpiono do rozbiórki kompleksu. Przez parę lat osamotnione ceglane budynki i stojąca jeszcze wtedy stacyjka kolei marniały, tracąc swój dawny blask. Na szczęście los uśmiechnął się do nich i w myśl powstających Nowych Gliwic budowle zostały wyremontowane i zyskały nowe przeznaczenie.

Niszczący budynek cechowni przed remontem

Praca rozbiórkowa wre! - zdjęcia z archiwum prywatnego udostępniła nam p. Anna Jakubina

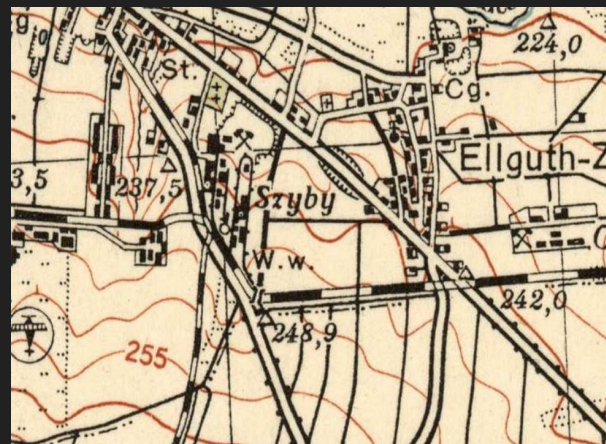
Kopalnia na mapie

Tereny Gleiwitzer Grube, jak nazywała się kopalnia do 1945 roku, rozciągały się między ulicami Pszczyńską a Bojkowską. Przybliżone koordynaty obiektu (dokładnie budynku maszynowni):

50°16'37.9"N 18°40'58.3"E

(50.277194, 18.682847)

Po prawej KWK “Gliwice” widoczna na mapach z kolejno 1913 i 1933 (wyd. Wojskowy Instytut Geograficzny) roku.

Kopalnia na zdjęciach i pocztówkach - fotoalbum

Porównanie pocztówki z jednym z budynków przy ul. Kopalnianej z widokiem współczesnym tegoż budynku

Trzy piękne budynki jako twarz kopalni

Napisy na murach cehowni wykonane przez żołnierzy radzieckich. Niestety po renowacji nie zobaczymy już żadnego z nich.

Szyby główne wydobywcze nr I i II.

Rycina obejmująca oba szyby wydobywcze

KWK "Gliwice" z bliźniaczą koksownią

Pozostałość po jednym z szybów kopalni

Gleiwitz, O./S. Gleiwitzer Grube.

Krajobraz kopalni jedyny w swoim rodzaju...

Model cechowni KWK Gliwice odwzorowany w grze "Minecraft"

Nasz zespół podjął się zadania, które polegało na odwzorowaniu budynku cechowni kopalni w grze "Minecraft". Błoczek po bloczku, w blisko 12 godzin zbudowaliśmy wierny model budowli, którą możemy teraz podziwiać również w świecie wirtualnym!

Osiedle górnicze przy ul. Ratowników Górniczych i Stacja Trynek

W 1976 roku do użytku oddano osiedle dla pracowników kopalni przy ul. Ratowników Górniczych. Do dziś w większej części mieszkań żyją rodziny byłych górników. O osiedlu opowiedziała nam była księgowa kopalni, pani Agnieszka, która jest lokatorką jednego z mieszkań na ww. osiedlu od samego początku jego istnienia i z którą mieliśmy przyjemność rozmawiać podczas zbierania informacji o gliwickim wyrobisku. Na osiedlu znajdują się 4 dziesięciopiętrowe bloki. Mieszkania mają trzy pokoje kuchnię i małą łazienkę. Pani Agnieszka pokazała nam swoje mieszkanie. Mówiła, że nie było to osiedle przyjazne dzieciom – choć mieszkały tam często rodziny wielodzietne. Nie było placu zabaw ani boiska, które dziś są na osiedlu. Przy budynku znajduje się również zamknięta i niszczejąca stacyjka kolei wąskotorowej Trynek, na której wysiadali górnicy śpieszący do pracy z okolicznych wsi. Była to jedna z większych stacji sieci kolei ciągnącej się aż do Raciborza.

Widok na osiedle

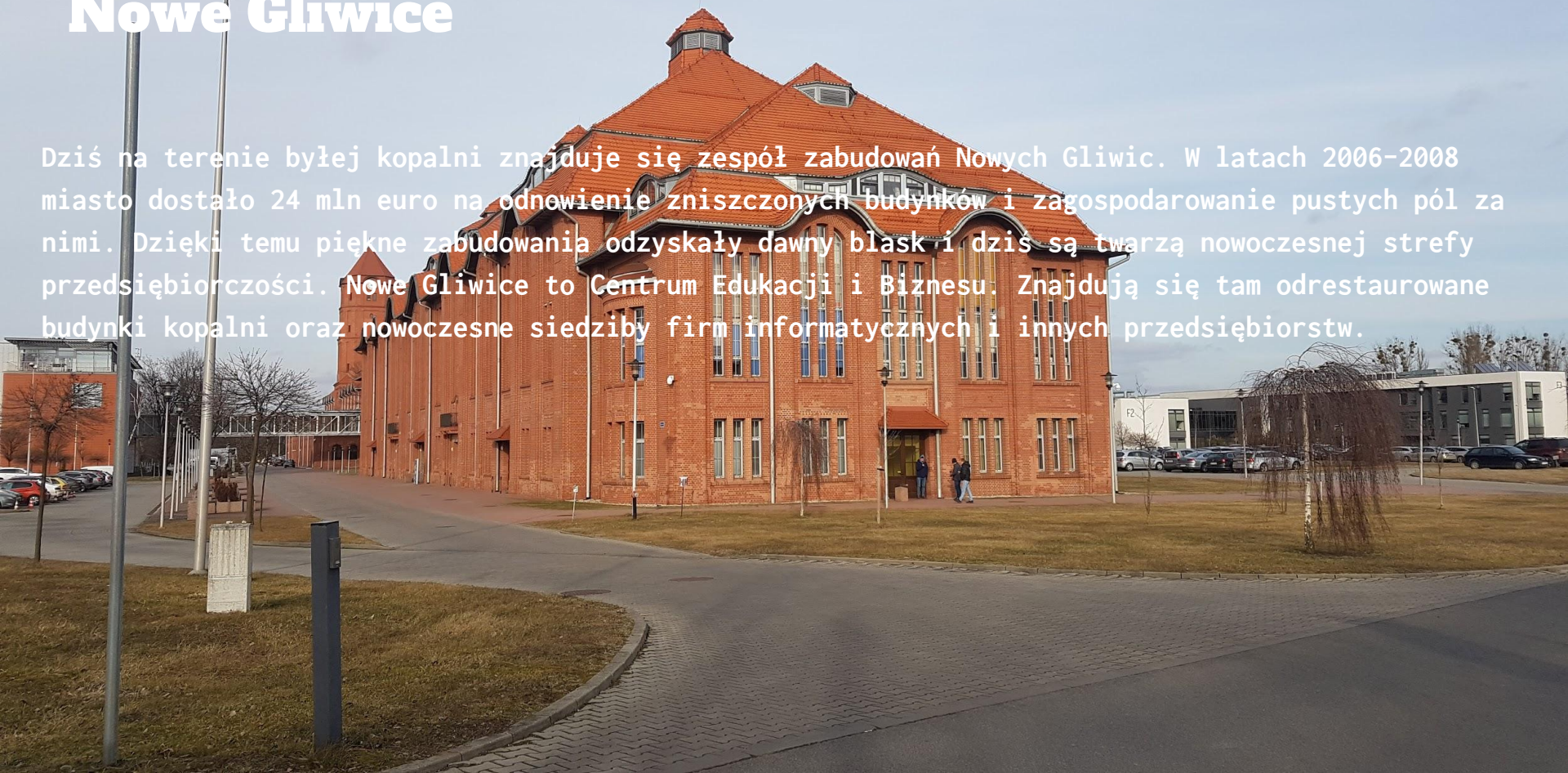
Stacja "Trynek"

Pozostałości po torach biegnących do stacyjki

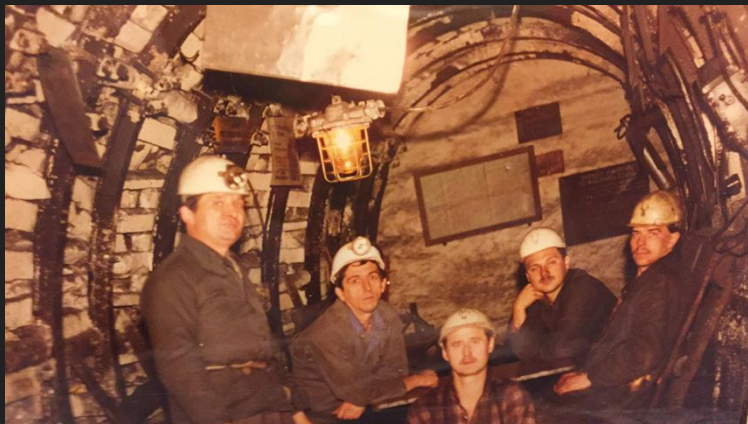
Nowe Gliwice

Dziś na terenie byłej kopalni znajduje się zespół zabudowań Nowych Gliwic. W latach 2006-2008 miasto dostało 24 mln euro na odnowienie zniszczonych budynków i zagospodarowanie pustych pól za nimi. Dzięki temu piękne zabudowania odzyskały dawny blask i dziś są twarzą nowoczesnej strefy przedsiębiorczości. Nowe Gliwice to Centrum Edukacji i Biznesu. Znajdują się tam odrestaurowane budynki kopalni oraz nowoczesne siedziby firm informatycznych i innych przedsiębiorstw.

Co po górnikach zostało

W trakcie robienia prezentacji spotkaliśmy się z panem Bogdanem, który był ratownikiem górniczym w kopalni w latach 1972 – 1996. Pan Bogdan pomógł nam uzupełnić treść prezentacji, udostępnił też niepowtarzalne zdjęcia z szachty, których jest bohaterem. Warto pamiętać, że wiele górników pracujących w zakładzie po wojnie wciąż żyje, a u nas, w Gliwicach, jest ich wiele. Nie zapominajmy jak trudną i odpowiedzialną pracę pełnili przy zaopatrywaniu Polaków w węgiel. W brudzie, ciemności i znoju, wiele godzin dziennie...

Pan Bogdan mówił nam jak wyglądała zmiana na kopalni - wyjeżdżał z domu o godz. czwartej rano i wracał o czwartej po południu. To była praca w nieustannym hałasie, w ciemnościach, była bardzo wymagająca. Może zdecydowało to o fakcie, że p. Bogdan na odchodne uderzył pracodawcę w twarz za lata pracy w barbarzyńskich warunkach...

Podziękowania

Serdecznie dziękujemy byłym pracownikom, p. Agnieszce i p. Bogdanowi, za pomoc w zbieraniu rzetelnych informacji oraz za pomoc w tworzeniu żywego obrazu kopalni.

Serdecznie dziękujemy p. Annie Jakubinie za udostępnienie zdjęć z rozbiórki kopalni oraz starych pocztówek z archiwum prywatnego.

Bibliografia oraz informacje o projekcie

Bibliografia:

1. portal gliwiczanie.pl [dostęp: 15 luty 2020]
2. portal fotopolska.pl [dostęp: 15 luty 2020]
3. portal zabytkotechniki.pl [dostęp: 15 luty 2020]
4. portal eksploratorzy.pl [dostęp: 15 luty 2020]
5. portal stareplanymiast.pl [dostęp: 15 luty 2020]
6. portal chomikuj.pl [dostęp: 15 luty 2020]
7. książka "Gliwice wczoraj Gleiwitz gestern"
autorstwa Marka Gabzdyla, 1994 Gliwice

Wszystkie zdjęcia współczesne pozostałości po kopalni Gliwice wykonał nasz zespół. Zdjęcia z rozbiórki kopalni oraz większości zdjęć archiwalnych pochodzą ze zbiorów p. Anny Jakubiny. Wypowiedzi byłych pracowników kopalni NIE SĄ cytataami, choć ich treść była autoryzowana.

Do stworzenia prezentacji użyliśmy programu Prezentacje Google.